

גליון 743
שנה י"ד תשפ"ו

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

כבדהו וחשדהו

מעשה באדם זר שהתארח בביתו של התנא רבי יהושע. קיבל אותו התנא בשמחה, העניק לו ארוחה מכובדת ופינה עבורו מקום לישון בקומה השניה. מדרגות לא היו באותם ימים, וכדי לעלות ולרדת אל הקומה השניה היו משתמשים בסולם. בטרם הלך לישון, סילק רבי יהושע את הסולם ממקומו. באמצע הלילה קם האורח, התרוצץ בקומה השניה ואסף חפצי ערך, עטף אותם בבגדיו, וביקש לעשות את דרכו החוצה. בשל החושך ששרר, הוא לא הבחין בחסרונו של הסולם, צעד קדימה ונפל ושבר את עצמותיו. בבוקר ראה אותו רבי יהושע מתפתל מכאבים על הרצפה ולידו חפצי הערך שניסה לגנוב. "כך נוהגים אנשים כמוך?" גער בו רבי יהושע. – "לא ידעתי שסילקת את הסולם!" גימגם האורח בבושה. "כבר אתמול בלילה חשדתי כך" הגיב רבי יהושע. כך קיים רבי יהושע את הנאמר: כבדהו וחשדהו. גם כאשר חושדים באדם שיש לו כוונות לא טובות, עדיין יש להעניק לו את הכבוד המקסימלי. (על-פי מסכת כלה פרק ט')

פרשת השבוע

תשמרו להקריב לי במועדו (כ"ח ב') הרה"ק רבי לייבלה אייגר זיע"א שעזב את בית הוריו להסתופף בחצר הרה"ק מקוצק זיע"א, שאל פעם את הרבי, ואם ישאלני הסבא הגה"ק רבי עקיבא אייגר זיע"א, מדוע מתפללים אנו אחרי זמן התפילה מה אומר לו? ענהו הרבי, הסבא הרי יודע רמב"ם, אמור לו שהרמב"ם פוסק כי פועל שנשכר לנסר עצים יום שלם, ורוב היום היה עסוק לחדד את המשור, ורק בסוף היום נסר, הריהו מקבל שכר יום שלם.

תחת אשר קינא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל (כ"ה – י"ג)

נאמר לי משם קדוש ישראל, ה"ה הרה"ק מו"ה רבי שלמה מקארלין זצללה"ה הי"ד, (יומא דהילולא כ"ב תמוז) שאמר בשם המדרש, "בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאליהו שיצטרך להיות בכל ברית מילה שבישראל, אמר אליהו, אתה ידעת שאני מקנא לשמן יתברך, הנה אם יהיה הבעל ברית בעל עבירה, לא אוכל לסבול להיות שם, והבטיחו

השי"ת שיכפר להבעל ברית, ואז יהיה ריקן מעבירות. והשיב עוד, אפשר שיהיה המוהל בעל עבירה, הבטיחו השי"ת שיכפר גם לו, השיב עוד, אפשר יהיו הקהל העומדים שם בעלי עבירות ולא אוכל לסבול, הבטיחו השי"ת שיכפר לכל הקהל. כן שמעתי שיצאו הדברים מפיו הק' הנ"ל.

ונראה לי שזה שמרומז בפינחס זה אליהו, "תחת אשר קינא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל", כי הואיל ומדתו קנאה, והוצרך להיות אצל כל ברית ולא יוכל לסבול, ע"י זה גורם הכפרה לישראל, כי הוצרך ה' יתברך להבטיחו כנ"ל.

(אגרא דפרקא)

ליער משפחת היערי לשלם

משפחת השלמי (כ"ו מ"ט)

מסופר על הרה"ק ה"ה חפץ חיים זיע"א שאמר, בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, אם רוצה אדם ללכת אחר יערו ימצא את משפחת היערי, משפחה שלמה אשר הולכים אחר היער, ואם רוצה ללכת בדרך השלמות ימצא את משפחת השלמי רבים ההולכים עמו ומסייעים לו.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:31 ת"א 8:33 ר"ת: 9:08

פינחס

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:13 ת"א: 7:28

יושב בדביקות גדולה, ומתוך דביקותו אמר: "שלום שלום לרחוק ולקרוב", ואמרו חז"ל "מקום שבעלי תשובה עומדין שם, צדיקים (גמורים) אינן עומדין שם" (ברכות לד, ב.), ודקדק את הנוסח "צדיקים", וביאר הבעש"ט הקדוש, שישנן שתי דרכים בעבודת ה', עבודת הצדיקים ועבודת בעלי תשובה, ועבודתם של האנשים הפשוטים היא בדרגה של בעלי תשובה, כי הם נמצאים תמיד בהכנעה ושפלות בעצמם, כעין חרטה על העבר וקבלה על העתיד. כאשר סיים הבעל שם טוב תורתו זו, התחילו לנגן שירים וניגונים שונים. התלמידים מה"חבריא קדישא" שהרהרו קודם על הקירוב הגדול שמורם ורבים מראה לאורחיו האנשים הפשוטים, הבינו היטב שהבעל שם טוב הרגיש במחשבתם והרהורם ולכן אמר תורה זו, בה ביאר מעלת עבודתם של האנשים הפשוטים, שהיא במעלה נפלאה כעין מעלת עבודתם של בעלי תשובה על מעלת עבודת הצדיקים הגמורים.

הבעל שם טוב היה בדביקות וכאשר סיימו לנגן, פתח את עיניו הקדושות, הסתכל בפניהם של תלמידיו בהסתכלות מרובה, ואמר שכל אחד מהם יתן יד ימינו על כתף חברו היושב לידו באופן שכל התלמידים היושבים סביב השולחן יהיו משולבים אלו עם אלו, כמו שישבו משני עברי השולחן הקדוש והטהור. הבעל שם טוב ישב בראש השולחן ואמר לתלמידיו לנגן איזה ניגונים כשהם יושבים משולבים, וככלותם לנגן ציוה להם שיעצמו את עיניהם ולא יפתחון עד אשר יצוה להם. וישם את ידיו הקדושות, יד ימינו על כתף התלמיד שישב מימינו ויד שמאלו על כתף התלמיד שישב משמאלו.

לפתע, שמעו התלמידים שיר וזמרה נעימה וערבה, בלולה בקול תחנונים המחריד את הנפש. זה מזמר ואומר: ריבונו של עולם "אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתים" (תהלים י"ב - ז') וזה מזמר ואומר: איי ריבונו של עולם "בחנני ה' ונסני צרפה כליותי ולב"י" (תהלים כ"ו - ב') זה שר ואומר: אבא רחימאי "חנני אלקים חנני כי בך חסיה נפשי ובצל כנפיך אחסה עד יעבור הוות" (תהלים נ"ז - ב') וזה שר ואומר: איי געוואלד אבי שבשמים "יקום אלקים יפוצו אויביו וינוסו משנאיו מפניו" (תהלים ס"ח - ב') זה צועק בקול מר ואומר: הוי אבא רחימאי "גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרוחיה את מזבחותיך ה צבאות מלכי ואלקי" (תהלים פ"ד - ד') וזה צועק בקול תחנונים ואומר: אבי אהובי רחימאי "שובנו אלקי ישענו והפר כעסך עמנו" (תהלים פ"ה ד').

השיר והזמרה של אנשים פשוטים האומרים תהלים

נהוג היה אצל רבנו רבי ישראל בעל שם טוב הקדוש זיע"א, שהאורחים הבאים אליו, היו סועדים רק שתי סעודות משלושת סעודות השבת, כי סעודה אחת מיועדת רק לתלמידיו הקבועים. היה זה באחת משבתות הקיץ בשנת תק"ג- תקט"ו. אל הבעש"ט הגיעו הרבה אורחים ובהם אנשים פשוטים בעלי מוכסין, עובדי אדמה, בעלי מלאכה, סנדלרים, חייטים, נוטעי כרמים וגנות, מגדלי בהמות ועופות, סוחרי שוק וכדומה. הבעל שם טוב הקדוש הראה להם קירוב גדול בסעודת ליל שבת קודש. לאחד נתן בכוסו מעט מהיין שנשאר בכוסו מהקידוש, לשני נתן את כוסו המיוחד שיקדש עליו, לאחדים נתן פרוסת לחם מהחלות שבירך עליהן ברכת המוציא ולאחדים נתן דגים ובשר מקערתו. ועוד קרובים שונים שהפליאו את תלמידיו ה"חבריא קדישא".

האורחים ביודעם שלסעודה השניה אין להם רשות להיכנס לשולחנו של הבעל שם טוב, משום שמיוחדת היא רק לתלמידיו הקבועים, התקבצו בבית הכנסת אחרי שסיימו לאכול סעודת שבת, ובשל היותם אנשים פשוטים שלא ידעו מאומה, רק אמירה בלשון הקדוש של חומש ותהלים, התחיל כל אחד ואחד מהם לומר תהלים. כשישב הבעל שם טוב לשולחנו בסעודה השניה, סידר את תלמידיו איש איש על מקומו בסדר מסודר כרגיל אצלו שהכל יהיה בסדר מעולה, והחל לומר תורה וה"חבריא קדישא" התענגו בנועם אלקי. הסדר בסעודת השבת היה שהיו מזמרים בשיר ובניגונים שונים, ובראות ה"חבריא קדישא" שמורם ורבים רוחו טובה עליו, היתה שמחתם ועליצות נפשם גדולה בחדווה ובטוב לבב, על כל הטוב והחסד שעשה אתם הקב"ה שזיכם להיות מתלמידיו של הבעש"ט הקדוש.

בעת ישבם כך מסביב לשולחנו של מורם ורבים, הרהרו אחדים מה"חבריא קדישא" שלעת עתה בסעודה השניה המצב הוא טוב מאד, מה שאין כן כשמתקבצים האנשים הפשוטים שאינם מבינים כלל מה שרבים אומר. ולאור מחשבות אלו, החלה שאלה לנקר במוחם, מדוע מורם ורבים מקרב את האנשים הפשוטים האלה בקירובים נעלים ונשגבים כאלה, לתת להם מיינו בכוסותיהם, ומה גם לתת את כוסו המיוחד לאחד מהאנשים הפשוטים? עודם טרודים במחשבותיהם, ראו לפני מורם ורבים נעשו רציניות והוא

משל ונמשל

משל נפלא

קבוצת ציידים כמעט הצליחו לתפוס שועל בלב היער, השועל שראה כי כלתה אליו הרעה, החליט להעמיד פני מת ושכב על הקרקע בלי לזוז וקיווה שהציידים יעזבו אותו לנפשו. אולם לציידים היו חשבון אחר אתו לגמרי, והשועל נחרד לשמוע כי אחד הציידים מתכוון לחתוך את זנבו, ומכיון שהבין כי אם חייו יקרים לו עליו לסבול את היסורים הללו באהבה, ולא לזוז בכלל על אף הכאבים הגדולים שיסבול מהחיתוך. אולם אם סבור היה שבכך תם, הענין טעה מאד כי הוא שומע ציד אחר שאומר, כי כעת הוא עומד לעקור אחד משיניו ושוב סבל השועל את יסוריו בדממה ובלית ברירה הבין כי אם ברצונו להיוותר בחיים ולהציל את נפשו, עליו לשתף פעולה וכן גם עשה לאחר שעקרו ממנו את השן, הוא שומע פתאום על המשך התוכנית כי עכשיו מתכוון צייד אחר להפשיט את עורו, ועכשיו הבין כי כעת מדובר במוות ודאי, ולכן קפץ והתחיל לרוץ, ועד שהציידים רצו לעשות לו משהו כבר היה הרחק משם בתוך היער. אמר השועל לעצמו חבל שנזכרתי לברוח רק אחרי שאיבדתי את הזנב ואת השן, לו הייתי עושה כן לכתחילה היו הללו עדיין בי.

והנמשל כאשר רוצים לעורר את האדם מן השמים, שולחים לו יסורים לסביבת החברים שלו, אם אינו מתעורר מזה, מגיעים היסורים עד אליו תחילה בדברים קטנים, ואם אינו שומע מגיעים אליו היסורים הקשים. לבסוף לא תהיה לו ברירה וישוב בתשובה שלימה, ואם כך כדאי לו לעשות זאת לפני שהוא מאבד את הדברים היקרים לו.

(ילקוט מעם לועז שמות תת"ד)

ה"חבריא קדישא" בשמעם קול השיר והזמרה של אמירת תהלים – וחלו ורעדו. אם כי עיניהם הקדושות היו עצומות, הנה דמעותיהן ניגרות מעצמן ולבם שבור ורצון מקול תחנוני בעלי השיר והזמרה, וכל אחד מהם מתברך בלבבו שיעזרהו השי"ת שיזכה לעבוד את השם יתברך במעין עולם הבא זה. הבעל שם טוב הסיר ידיו הקדושות מעל כתפי שני התלמידים אשר ישבו מימינו ומשמאלו, ובכך הפסיקו אזניהם מלשמוע עוד את קול השירה והזמרה באמירת תהלים בכתחילה. ויצו לתלמידיו לפתוח עיניהם ולנגן ניגונים שונים.

כששמעתי את השיר והזמרה של אמירת מזמורי תהלים – סיפר הרה"ק רבי דובער הרב המגיד ממעזריטש זיע"א לתלמידו הרה"ק בעל התניא" זיע"א – היה לי כעין השתכחות הנפש וגעגועים גדולים באהבה בתענוגים אשר כמוהו לא זכיתי עד אז. ואף נעלי רטובות היו מזיעה ודמעות של תשובה פנימית מעומקא דליבא. כשפסק הבעל שם טוב לנגן נשתתקו כל ה"חבריא קדישא" וכעבור משך זמן שהיה בו בדביקות עצומה פתח עיני קדשו ואמר:

"השיר והזמרה אשר שמעתם, הוא השיר והזמרה של אנשים פשוטים האומרים תהלים בתמימות מקרב לב עמוק באמונה פשוטה. ואתם תלמידי קדושי עליון הביטו וראו – ומה אנחנו שאין אנו אלא שפת אמת, כי הגוף אינו אמת ורק הנשמה היא אמת, בכל זאת הנה גם אנחנו מכירים את האמת, מרגישים אותה ומתרגשים ממנה בהתפעלות עצומה, כל שכן וקל וחומר השם יתברך ויתעלה שהוא אמת לאמיתו, מכיר את האמת של אמירת תהלים של אנשים פשוטים".

ואכן דרך זו של קירוב האנשים הפשוטים, הוריש הבעל שם טוב לתלמידיו ולתלמידי תלמידיו מנהיגי תנועת החסידות לדורותיהם עד דורנו אנו, הנותנת פריה הטוב ברוממותו וחיווקו של העם הפשוט ושעורה רבות ליציבותו של חוט השדרה של המוני העם בהשלמת תעודתם האמיתית עלי ארץ.

צ"ן אדם לחברו

לשון הרע ורכילות כולם שקרים

מסופר על הרה"ק בעל דברי יואל מסאטמר דיע"א, שביקש להמחיש כמה שקר יש בדיבור לשון הרע ורכילות, על פי מעשה בעשרה בריונים שהתחבאו בעומק היער, וחילקו את תפקידם, חמשה מהם ישארו במערה וידאגו להכנת האוכל, והחמשה האחרים יצאו יום יום לצוד ציד ולשדוד. יום אחד החליטו הנשארים במערה שאינו נכון הדבר שאין נותנים להם. לצאת ולשדוד, ולכן שמו רעל בתוך האוכל שהכינו כדי להרוג את חבריהם, אולם באותו עת גם היוצאים לשדוד, החליטו שאינם צריכים את החמשה הנשארים, ומיותר לחלק עמם את שללם, ונמנו וגמרו להורגם מיד בחוררתם, וכן עשו. אחר שהרגו אותם, ישבו לאכול מהמוכן שם, והיות שהיה רעל באוכל מתו גם הם. והיה הרבי שואל משומעי לקחו, מה לא נכון בסיפור הזה? כשנשטת שקט, השיב הרבי ואמר, אם כולם מתו איך יתכן שאני יודע מה אירע שם? ואמר כשסיפרתי את הסיפור היתה נשמעת כאמיתית, וכן הוא לגבי לשון הרע למיניהם, דאף שנשמעים כאמיתיים הם שקרים,

דבר מבחיל על ענין חסד

הרה"ק רבי חיים קרייזוויטשה זיע"א סיפר: פעם שמעתי מהגר"ז מבריסק זיע"א אביו של הגר"ח מבריסק זיע"א שאמר, מי שסוגר את הגמרא כדי לעשות חסד, הגמרא פתוחה עבורו, אבל מי שפותח את הגמרא כדי למנוע את עצמו מלעשות חסד, הגמרא סגורה עבורו.

איך יחיה האדם בלי מתן צדקה

מסופר על אדם עשיר, שבא אל הרה"ק רבי יעקב מראדוימין זיע"א וטען, אני עייף מממתן צדקה, אני נותן צדקה וחוזר ונותן ואין לדבר סוף. חיך רבי יעקב ואמר, ולאכול אינך עייף? אתה אוכל חוזר ואוכל ואין לדבר סוף. איך יחיה האדם בלי אוכל? ענה העשיר. ואיך יחיה האדם בלי שיתן צדקה? החזירו הרבי.

לזכות את ישראל

מסופר על הרה"ק בעל ה"חירושי הרי"ם מגור זיע"א, שמרי יום ביומו נהג ללכת לבית הטבילה כרי להיטהר ולהתקשר, ומעולם לא נקט דרך קצרה אדרבה, היה נכנס לשביל זה יוצא משביל השני, ממשיך ברחוב פלוני והולך כברת הרך ער שהגיע למחוז חפצו למקווה טהרה. יום אחר הביע המשמש בהכנעה את תמיהתו ושאל, מרוע מקפיר הרבי ללכת בדרך ארוכה? במקום שיוכל לקצר פי כמה.

השיב לו הרבי. ברך בו אני הולך עוברים ליה תחנת סבלים. מקום בו מטעינים ומורידים את חבילות הנוסעים הבאים מהתם להבא ומהבא לחתם, הללו פשוטי עם הם, אין בהם לא ריח תורה ולא ריח תפילה, כשמבחינים בי מפסיקים כולם מעסקיהם, נעצרים ומכריזים אחר לשני ר' איטשה מאיר בא, ר' איטשה מאיר בא, וכאשר עובר אני לפניהם, מנענעים לי בראשם מתוך הכנעה ואות כבוד, בשכר כבוד התורה שחולקים לי, יזכו המה לעולם הבא, וכי לא כראי לי להאריך בדרכי ובכך לזכותם עם איזה זכות.

תלולא דעדקא

שבת קודש י"ט תמוז

הרה"ק רבי אהרן שמואל ב"ר ישראל (תפארת שמואל על הרא"ש (תל"ט)
הרה"ק רבי מאיר תאומים ב"ר יוסף (אבי הפרמ"ג - תקל"ג)

יום ראשון ב' תמוז

הרה"ק רבי נתן נטע האנווער הי"ד ב"ר משה (שערי ציון - תפילות - תמ"ג)

יום שני כ"א תמוז

רבי אליהו ב"ר משה לואנץ (בע"ש מווארמס - שצ"ו)

יום שלישי כ"ב תמוז

הרה"ק רבי שלמה מקארלין ב"ר מאיר הלוי (תקנ"ב)

הרה"ק רבי אורי פייבל מקריסניפולי ב"ר אהרן (אור החכמה - תקע"א)

יום רביעי כ"ג תמוז

רבינו משה קורדיבירו ב"ר יעקב (רמ"ק - ש"ל)

יום חמישי כ"ד תמוז

הרה"ק רבי יצחק יואל ראבינאוויטש מקאנטקוויבא ב"ר גדליה אהרן (תרמ"ה)

יום שישי כ"ה תמוז

רבי אהרן ברכיה ב"ר משה (מעבר יבק - שצ"ט)

הרה"ק רבי אריה לייב ב"ר אשר (שאגת אריה - תקס"ה)

הרה"ק רבי מאיר מאפטא ב"ר שמואל (אור לשמים - תקצ"א)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילא הכהן רבינו ש"ס
מח"ס "זב"א אור"ח" רמ"ס "זב"א אור"ח" על המצוות.

הלכות מוקצה (ח')

(א) מותר לטלטל דבר מוקצה על ידי גיפוף, דלא הוי טלטול אלא כלאחר יד, ולא מיקרי טלטול. (רמ"א אור"ח סימן ש"ח סעיף ג')
(ב) אם מונח איזה דבר מוקצה על הארץ, מותר לדחפו בגליו, כדי שלא יבוא להפסד. (משנה ברורה שם ס"ק י"ג, ובשו"ע הרב שם סעיף ט"ז, אולם בחזון איש, סימן מ"ז ס"ק י"ג, מחמיר בזה)
(ג) כל מוקצה אינו אסור אלא בטלטולו, אבל בנגיעה בעלמא, שאינו מונדנדו, מותר. (שו"ע אור"ח שם, סעיפים ג', מ"ב)
(ד) כל כלי, אפילו הוא גדול וכבד הרבה, לא נתבטל שם כלי ממנו. (שם סעיף ב')
(ה) כלי שהוא גדול מאד, ומקפיד עליו שלא לטלטלו, כדי שלא תפסד ותתקלקל, דינו כמוקצה מחמת חסרון כיס, ואסור לטלטלו בשבת. (מ"ב שם ס"ק ח')

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק

רבי שלמה מקארלין זיע"א

ב"ר מאיר הלוי זיע"א

נלב"ע כ"ב תמוז תנצב"ה